

IN MEMORIAM FRANJA BAŠA

Dne 30. aprila 1967 je umrl v Ljubljani v devetinšestdesetem letu starosti naš znani zgodovinar, muzeolog in javni delavec profesor Franjo Baš.

V osnovno šolo je hodil v rodnem kraju Kamenče pri Braslovčah, kot srednješolec je obiskoval gimnaziji v Celju in Kranju, kot visokošolec pa univerze na Dunaju, v Münchnu in v Ljubljani. Tu je leta 1925 tudi diplomiral in bil od tedaj dalje do leta 1931 profesor v Mariboru. Zatem je bil v istem mestu skozi célo desetletje 1931—1941 banovinski arhivar. Hkrati je bil tudi tajnik Muzejskega društva in zaradi te funkcije faktični vodja mariborskega muzeja. Leta 1939 so ga imenovali za direktorja Pokrajinskega muzeja.

Profesor Baš je deloval v Mariboru do leta 1950, ko je postal šef odseka za muzeje in galerije pri ministrstvu za prosveto in kulturo v Ljubljani. Istega leta je prevzel tudi mesto honorarnega predavatelja za muzeologijo na filozofski fakulteti ljubljanske univerze.

Ko je leta 1952 prenehal biti šef odseka na ministrstvu, so ga naslednjega leta imenovali za direktorja novo ustanovljenega Tehniškega muzeja Slovenije v Ljubljani. Tako predavatelj muzeologije kot direktor tega muzeja je ostal vse do upokojitve v letu 1963.

V času svojega javnega delovanja si je pokojni pridobil mnogo zaslug na področju zgodovine, arheologije, narodopisja in zemljepisja. Bil je tudi sourednik predvojnega Časopisa za zgodovino in narodopisje ter Kronike slovenskih mest, po osvoboditvi pa je bil član pripravljalnega odbora za izdajanje revije, ki naj bi bila naslednica omenjene Kronike, torej današnje naše Kronike, časopisa za slovensko krajevno zgodovino.

Baš se je udeležil skoraj vseh sej uredniškega odbora Kronike od prve seje, ki je bila 13. maja 1952, vse do 27. seje, ki je bila 14. maja 1953, formalno pa je bil član redakcije skozi vse prve tri letnike revije. Ves čas faktičnega dela v uredništvu je bil zelo iniciativen in agilen. Program revije, ki je bil objavljen kot uvodnik v prvi številki prvega letnika, je njegovo delo.

Poleg organizacijskega in strokovnega dela je Baš tudi mnogo publiciral. Objavil je dolgo vrsto razprav in člankov v vseh naših pomembnejših časopisih in revijah; njegova bibliografija obsega prek 550 enot. V Kroniki, časopisu za slovensko krajevno zgodovino, je objavil v 3. številki I. letnika nekrolog za Josipom Mravljakom ter članek Ptujski grad in njegova okolica v novem veku.

Posebno delaven je bil Baš v področju muzejske stroke. Mariborski muzej bi brez nje ne bil to, kar je, tudi podobna ptujška ustanova mu dolguje zelo veliko. Nadvse pa se je pokojni profesor uveljavil kot direktor Tehniškega muzeja Slovenije. Zaradi njegove organizacijske sposobnosti in ogromnega znanja so ga dobro poznali ne samo naši strokovnjaki, pač pa tudi domačini v Kropi, Železnikih, na Jesenicah, na Ravnah itd.

S pokojnim profesorjem Franjom Bašem smo Slovenci zgubili zelo razgledanega in kvalitetnega zgodovinarja, ki je v vseh delovnih področjih, kjer se je udeleževal, zapustil vidne in trajne sledove.

Jože Sorn